

Het Rode Stiefkindje *Autosomaal rood*

Foto: Sigrid van Dort

Zilver zwartgezoomde Cochinkrielen, links een 'schone', rechts eentje met autosomaal rood erin.

Een kip krijgt bij een autosomale (= niet geslachtsgebonden) kleur één kleurgen van paps en eentje van mams. Als dat zo is, is een kip puur of homozygoot voor een kleur. Maar het kan zijn dan een kip maar één gen krijgt omdat de andere ouder die niet heeft. In dat geval is een kip heterozygoot voor die kleur.

Autosomaal rood komt in allerlei tinten, van 100% tot een heel klein beetje crème.

*) De eerste beschrijving van autosomaal rood was van Hutt (1949) in Genetics of the Fowl, daarna volgden Smyth (1951), Brumbaugh & Moore (1969), Malone & Smyth (1979) in Poultry Breeding & Genetics van Crawford (1990).

Wat je ziet is niet altijd wat het is. Het zadelbehang van dit zwart koekoek Ko Shamo haantje is vergeeld door de zon. In het midden groeit een mooie heldere veer uit.

Dit diertje heeft dus geen autosomaal rood. De 'bruinige' koekoek-kleurige dieren die je ziet hebben wel autosomaal rood dat naast zwart kan bestaan.

Foto: Sigrid van Dort

Foto: David Hancox
Australië

Zilveren Wyandottekrielen met autosomaal rood.

Kippen veerkleuren bestaan alleen uit zwart en rood.

Er zijn twee soorten rood, autosomaal rood dat op zowel de haan als de hen voorkomt en geslachtsgebonden rood wat we beter kennen als goud. De tegenhanger daarvan is zilver.

Autosomaal rood zit op de zalmkleurige borst van

Bankivapatrijs hennen en bij gouden hennen ook in de grondkleur. Bij zilveren hennen moet er geen autosomaal rood in de grondkleur zitten, dan spreekt men van roest. Dit mag weer wel als het om bijvoorbeeld meerzomig (blauw) zilverbatrijs met oranje of rode schouders gaat.

Autosomaal rood kan er ook verantwoordelijk voor zijn dat halsbehang van de haan crème wordt of strogeel. Dito geldt voor het zadelbehang en de schouder en vleugelboog bij de haan in zilveren kleurslagen.

Bij meerzomige hennen (zonder zalmkleurige borst) zal autosomaal rood in de vorm van crème op o.a. de vleugelboog te zien zijn en in het kussen.

Autosomaal rood kan voorkomen in alle zilveren kleurslagen, dus Bankiva patrijs (zit het standaard in), meerzomig Aziatisch patrijs, Zilver zwartgezoomden en ook in witte kippen natuurlijk.

Recessief wit kan beter autosomaal rood overdekken dan dominant wit.

Zilver heeft geen invloed op autosomaal rood. Autosomaal rood wordt versterkt door mahonie en verdund door alle roodverdunders die aanwezig zijn tot het buff, geel of citroenkleur wordt.

Meerzomig blauw zilverbatrijs is een moeilijke kleur. Helemaal als het blauw het laat afweten en het autosomale rood, waarschijnlijk uit meerzomig (goud) blauwpatrijs het beeld domineert. Brahma's in België.

Brahma
foto's: Hans
Ringnalda

Foto: Hans Ringnalda (Leipzig).

Geen 'goudfaktor' in meerzomig zilverpatrijs met 'oranje rug' maar autosomaal rood.

Autosomaal rood kan alleen verdwijnen door het uit te selecteren.

Autosomaal rood is een incompleet dominant gen. Incompleet betekent dat het in één dosis hetzelfde werkt als compleet, in twee doses. Omdat de literatuur* daarover nooit is opgepakt door de hobby en zelfs de wetenschap er geen symbool aan heeft toegewezen, heeft een wereldwijde in genetica geïnteresseerde groep fokkers er het symbool $Ar+$ aan gegeven (2007). Dit is de afkorting van Autosomaal rood (Autosomal red, in het Engels). Het wordt met een hoofdletter geschreven omdat het gen dominant is, en het plusje omdat het ook in de Bankiva voorkomt. Elk gen dat in het wilde Bankivahoen (Red Jungle Fowl) zit krijgt een plusje, dat is ooit zo afgesproken.

De puur zilveren kleurslagen waarbij de schouder van de haan wit moet zijn zit niet te wachten op $Ar+$. Inkruisen van goud in een zilveren lijn om eigenschappen uit de 'gouden' in te brengen kan nog jarenlang, ook als het 'goud' eruit is, 'last' hebben van het autosomaal rood dat is meegenomen met de gouden kleurslag waar het standaard in zit. Er is dus geen sprake van een 'goud-

Kruising goud x zilver.

Foto: The Coop

Foto's: Hans Ringnalda

Boven twee zilverpatrijs hennen. Let eens op de grondkleur bij beide hennen. De linker hen vertoont erg veel autosomaal rood, ze heeft dan ook een hele warm rode borst. De grondkleur van deze $S/- Ar+/Ar+$ hen is nagenoeg hetzelfde als die van een goudpatrijs hen eronder. De zilverpatrijs hen rechtsboven vertoont geen autosomaal rood in de rug en op de vleugelboog, zij is daardoor beduidend 'grijzer'.

Het is niet te zien of een haan fokonzuiver zilver is ($S/s+$) of dat hij fokzuiver zilver is met autosomaal rood ($S/S, Ar+/Ar+$). Alleen een testkruising geeft uitsluitsel.

Geelgeschouderd blauw zilver Bankiva patrijs haantje. Het rode bestanddeel in zijn recept is $Ar+/Ar+$. Er is geen sprake van een 'goudfaktor'.

Foto: Hans Ringnalda

faktor' in een zilveren kleurslag maar sprake van autosomaal rood. Weer andere kleurslagen maken juist gebruik van het effect van autosomaal rood, denk aan roodgeschouderd (blauw) zilverpatrijs (Bankiva en meerzomig Aziatisch) of zalmkleur (zilver tarwe met fokzuiver autosomaal rood wat roder is gemaakt met mahonie) zoals op de Faverolles.

Ik hoop dat hiermee wat inzicht is gegeven in het kleurverschijnsel dat de hobby 'roest' of de 'goudfaktor' noemt. Het is het stiefkindje in de kleurfokkerij en vanaf nu heeft dat een naam: autosomaal rood oftewel Ar+. Behalve last, kan deze verzamelnaam voor 'autosomale roden', ook een lust zijn.

Een meerzomig zilverpatrijs Cochinkrielhen. Autosomaal rood geeft creme in het veerveld op vleugelboog, rug en kussen.

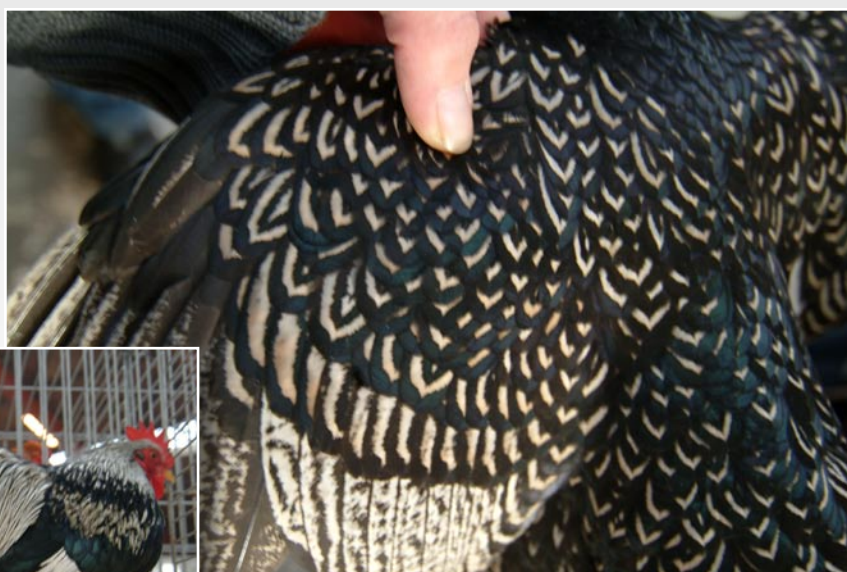
Een meerzomig zilverpatrijs Wyandotte krielhaan.

X

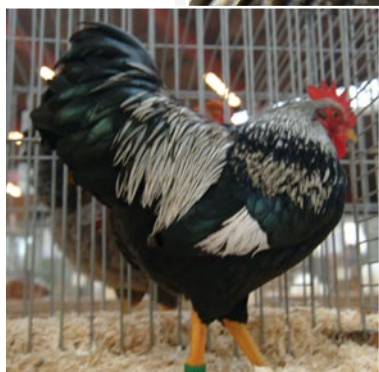

Goud Dubbelgezoomd Barnevelder krielhen.

=

In heel korte tijd al een fantastisch resultaat. Autosomaal rood en Mahonie zijn spelbrekers in het zilveren veerveld. Goud is pertinent niet aanwezig.

De her-creatie van de Zilver Dubbelgezoomde Barnevelder. Deze kleurslag is in Amerika niets bijzonders maar hier bestond die allang niet meer. De zoming zit er na de eerste kruising van 4 jaar geleden perfect op. Alleen het autosomaal rood uit de gouden Barnevelder, wat nog eens extra versterkt wordt door Mahonie (Mb), moet er nog uitgelekt worden. Dit veroorzaakt de messingkleurige tint in het zilver. Dat is een langdurig proces en een tweede lijn teruggekruist op een zilveren Wyandotte krielhaan zou kunnen helpen hierin. De dieren zijn echt zilver, wat te zien is aan de haan links. Vergelijk maar met het haantje op de vorige pagina. Zijn schouder is geel van het autosomale rood. Een kleurslag in wording laat goed zien hoe moeilijk het is een kleur van de grond af aan op te bouwen.